SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 210. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 1, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го ЛИСТОПАДА 1990 Ч. 210. РІК XCVII.

„Щоб завжди ми шукали задовілля У службі вітчизні, у боротьбі!"

ШАХТАРІ СССР СТВОРИЛИ НЕЗАЛЕЖНУ ПРОФСПІЛКУ

Донецьке. — Як уже повідомлялося, тут в днях 22-26-го жовтня проходив 2-ий З'їзд шахтарів СССР, делегатам якого довелося багато попрацювати над головним документом, „Генеральною тарифною угодою", що складається з 73 параграфів, надрукованих на 38 сторінках.

В документі заторкнуто проблеми занятости, охорони праці, заробітної платні, використання робітників, охорони здоров'я тощо.

З приводу праці в умовах ринкової економіки виступив міністер вугільної промисловости М. Щадов. Він заявив, що більшість вугільнодобувних підприємств потребують дотацій, багато шахт є в поганому стані. Однак міністер запевнив делегатів з'їзду, що в 1991 році всі шахтарі будуть забезпечені працею. Більше того, він сказав, що для виконання плянів треба буде прийняти ще додатково 50,000 людей. Але нехай, мовляв, шахтарі не думають, що так буде завжди: добре жити при поганій праці.

Очевидно, шахтарі не повірили, що їм добре живеться і створили незалежну профспілку гірняків, членами якої можуть бути тільки робітники, майстри, бригадири, але не можуть — директори шахт, збагачувальних фабрик, головні бухгалтери, головні економісти, тобто — працедавці та їхні представники.

Шахтарі одностайно проголосували за створення комісії Верховної Ради СССР для перевірки, куди поділися гроші, пожертвувані совєтськими шахтарями для англійських шахтарів, які страйкували. Делегати з'їзду прийняли резолюцію про виконання рішень 1-го з'їзду та про поліпшення медичного обслуговування. Бурхливі дебати спалахнули під час вирішення питання про те, хто утримуватиме керівництво нової профспілки. Вирішили, що стара напівлегальна профспілка, у якій продовжують верховодити комуністи, повинна поділитися своїми ресурсами і матеріяльною базою з новою.

У програмовому документі учасники з'їзду поставили вимогу про негайну резиґнацію голови Ради Міністрів СССР Ніколая Рижкова, а також ультимативне попередження Москві, що у випадку невиконання вимог шахтарів до нового року, почнеться кампанія громадянської непокори, що не виключає і загальносоюзного страйку. У п'ятницю, 26-го жовтня, з'їзд шахтарів закінчив свою працю.

Цього року на ратуші у Львові знов замайорів синьо-жовтий прапор вільної і самостійної України.

Л. Тимошенко

Листопад

У хвилях листя й шумі золотистім
Поля і луги зготовили парад —
Назустріч лицарю в сідлі іскристім,
Йому й на ім'я — Перший Листопад.

Рік-річно він приходить з України
З луною днів одваги й перемог
І лучить береги її з чужини
Дарами віри й сили — в дні знемог.

Щоб серед блеску і принад довкілля
Не гасли у душі святі вогні —
Щоб завжди ми шукали задовілля
У службі вітчизні, у боротьбі!

Щоб в дітях своїх ми плекали силу
Відпорности в вростанні в чужий край,
Щоб їм лиш рідна мова була мила,
А Україна — вимріяний край!

Щоб, може завтра вже — як в млі осінній
Нас дні закличуть сальвою у ряд,
Ми проміняли з радістю скарби чужинні
На скарби ті, що дасть нам листопад!

ВІДКРИЛИ ПАМ'ЯТНИК ЖЕРТВАМ СОВЄТСЬКОГО РЕЖИМУ

Москва. — Билл Келлер, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" інформує в числі з 31-го жовтня, що москвичі, завдяки організації „Меморіял", відкрили пам'ятник і справили „похорон" тим жертвам совєтського режиму, які мільйонами гинули в численних концентраційних таборах комуно-московської імперії на протязі багатьох років. Пам'ятник поставлений для безіменних жертв, бо фактично ніхто не знає скільки мільйонів загинуло в концтаборах, починаючи від большевицького перевороту в 1917 році і кінчаючи сьогоднішнім днем. Існують різні статистики, сперті на спогадах колишніх політичних в'язнів чи енкаведистів, але в загальному говориться, що тільки сам Йосиф Сталін і його репресивні органи вимордували коло 40 міл. осіб.

Тисячі людей прийшли на церемонію відкриття пам'ятника жертвам совєтського режиму, деякі з них ще донедавна самі були серед тих, які ділили долю мільйонів в'язнів концтаборів. Інші принесли зі собою фотографії рідних, які взагалі пропали без вістей. Чимало було під час церемонії відкриття сліз, сумних похоронних пісень та виступів із спогадами та засудом тоталітарних режимів, які фактично почали діяти від часу перебрання влади в Совєтському Союзі Владіміром Леніном, не кажучи вже про режими Й. Сталіна, Юрія Андропова, Леоніда Брежнева та інших.

Три роки працювала організація „Меморіял", члені вчені, культурні діячі, дисиденти та уцілілі жертви сталінського режиму, стараючись доказати теперішньому режимові потребу побудови та відкриття пам'ятника жертвам. Спочатку вони взагалі не хотіли окремого пам'ятника і домагалися, щоб теперішню головну квартиру КҐБ перетворити на музей-пам'ятник жертвам сталінського режиму, але коли ці заходи не були успішні, організація „Меморіял" задовільнилась тимчасово поставленням пам'ятника з каменів, привезених із соловецьких концтаборів, де, на думку багатьох дослідників, був відкритий перший большевицький концтабір і де загинуло найбільше в'язнів на протязі цілого періоду існування нелюдських репресивних режимів.

Найбільше учасники згадували сталінські чистки і масові вбивства та вивози на Сибір в 1930-их, 1940-их і 1950-их роках. В усіх цих роках Україна потерпіла мабуть найбільше, але українські республіканські чинники напевно подбають про гідне вшанування українських жертв і здвигнення в їхню пам'ять монументального пам'ятника.

Державні органи безпеки (КҐБ), які ще недавно виловлювали членів і прихильників „Меморіялу", сьогодні самі надіслали вінець для вшанування тих агентів КҐБ, які стали жертвами підтримуваного ними режиму.

Міська Рада Москви, яка тепер знаходиться в руках некомуністів, подбала про місце для пам'ятника жертвам сталінського режиму, напроти тюрми Луб'янка, через яку переходили сотні тисяч в'язнів. Десятки тисяч москвичів маршували вулицями Москви до маленького парку ім. Фелікса Джержинського, основника совєтської тайної поліції, тобто теперішнього КҐБ.

В 1988 році теперішній президент СССР Міхаїл Горбачов позитивно висловився про вшанування жертв сталінізму, але не коментував теперішньої події поставлення і відкриття пам'ятника, який стане символом негуманности комуно-московського режиму. Поет Євгеній Євтушенко заявив, що будуть іти дальші старання щоб здвигнути гідний пам'ятник тим, які найбільше терпіли від режиму і стали жертвами звироднілия.

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЯ СЕСІЯ ПРИСВЯЧЕНА О. ГОНЧАРЕВІ

Вашінгтон. — Тут в рамках 22-ої Конвенції Американської асоціяції для плекання слов'янських і східньоевропейських мов перевезено у п'ятницю, 19-го жовтня окрему святочну сесію, присвячену українському письменникові Олесеві Гончареві з нагоди запропонування його на нагороду Нобеля з літератури.

Сесію зорганізувало та перевело Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА в готелі Гілтон, де відбулася 22-га Конвенція АААСС.

Не зважаючи на ранню годину сесії, публіка виповнила залю і доповіді усі виголошені українською мовою викликали велике зацікавлення та увінчалися надзвичайним успіхом. Слід завважити, що це вперше в рамках конвенції відбулася сесія посвячена живучому українському письменникові, який хоча запрошений взяти особисто в ній участь, не зміг приїхати з уваги на свій стан здоров'я. Його препгарний привіт відчитав проф. д-р Анатолій Погрібний, завідуючий катедрою історії української літератури та журналістики Київського Університету та провідний член Народного Руху України за перебудову, який приїхав до ЗСА на цю сесію АААСС.

Сесією проводив українською мовою проф. Томас Бирд із Квінс коледжу Університету міста Ню Йорк, а з доповідями виступили д-р Лариса Онишкевич з дослідчого інституту в Принстоні, яка говорила про героїв „Собору", проф. Василь Маркусь з університету Лойоля в Чікаго про політичну величину „Собору", а проф. Мирослав Лабунька з університету Ля Салл про історичну перспективу Гончаревого „Собору".

Підсумки доповідей зробив англійською мовою проф. Леонід Рудницький, а проф. А. Погрібний відчитав привіт від О. Гончара. Доповіді усі, за виїмком проф. В. Маркуся, а з доповненням Марти Тарнавської, про англомовний переклад „Собору", будуть повторені для ширшої публіки у Філядельфії в суботу 3-го листопада.

Появилося 10-те число „Терему"

Воррен, Миш. (М. Клинишин). — Асоціяція Діячів Української Культури (АДУК), Відділ у Дітройті, випустив десяте число неперіодичного журналу „Терем", що присвячений проблемам української культури. Це є ювілейне число журналу і воно найбільше об'ємом. Попередні числа мали від 40 сторінок до 72, а це десяте має ІІІ сторінок. Найбагатше змістом і кількістю і якістю світлин. Воно присвячене Святославові Гординському, що є одним з найвизначніших поетів серед творців української культури ХХ століття.

Поет і літературознавець Ігор Качуровський пише про нього: „Мистецька обдарованість Святослава Гординського різноманітна й багатогранна: він поет, перекладач, літературний критик, артист-маляр, графік та автор мистецтвознавчих монографій".

Він замовчуваний і заборонений в Україні під совєтською окупацією, а від кількох літ після проголошеної, але не реалізованої, перебудови та гласности — один з найбільше популярних та ще й запрошений в Україну, як дуже пожаданий гість. Він запрошення приняв і немає сумніву, що його приїме Львів не менше величньо й многолюдно, як приняв Едварда Козака.

І добре сталося, що саме перед його від'їздом в Україну вийшов з друку йому призначений „Терем". Над цим числом „Терему" працював Юрій Крохмалюк-Тис, але захурував і його працю продовжив редактор Петро Рогатинський. Сам С. Гординський теж потрудився солідно і у висліді є дуже цінний документ творчої праці визначного культурного творця, що мав щастя творити поза засягом окупантської цензури.

Про високу вартість „Терему" ч. 10 свідчить його зміст: статті С. Гординського: біографія і список головних праць, про Новаківського і мистецьке життя Львова, мистецький світ Архипенка, Леонід Молодожанин, Євген Маланюк, про одну історію російського мистецтва, пародії і ґаляди, Микола Шлемкевич і поезія, лист знад Арно, поезія оригінальна, Слово о полку Ігореві (фрагменти), реквієм ген. Мироновї Тарнавському, зі світової поезії, Фльоренція (поезія), Сімоводрівка (сатира), Мистецтво певних часів, інтерв'ю Ю. Тися з С. Гординським, Лист до Романа Купчинського, Коментарі С. Гординського до листа П. Ковжуна і спір С. Гординського з адміралом флоти ЗСА та багато інших.

Між світлинами кілька шаржів Е. Козака: культурні діячі Львова.

Це вже четверте число „Терему" про культурне життя Львова, на тлі якого височить постать С. Гординського. Заголовну сторінку прикрашує відома картина С. Гординського „Музики" в кольорах.

Це число „Терему" вийшло за фінансовою підтримкою С. Гординського і Українського Культурного Центру у Воррені, Миш. Замовлення можна слати з оплатою 12 ам. дол. плюс порто на адресу: „Chaika" Gallery, 26499 Ryan Rd., Warren, Mich. 48091; tel. (313) 755-5200

В УКРАЇНІ ЗАВОДЯТЬ ХАРЧОВІ КАРТКИ

Київ. — Кореспондент газети „Известия" Сергій Цикора повідомив 29-го жовтня, що столицю України та і всю республіку сколихнули і розтривожили аж три новини. Одною з них було повідомлення, що з 1-го листопада на території республіки будуть введені так звані „книжки споживачів" з метою перекрити вивезення з республіки продуктових і промислових товарів та зменшити соціяльнополітичне напруження в республіці, заповнивши товара мою порожні полиці.

Всі пенсіонери, а також ті, хто працює чи навчається в Україні будуть отримувати в своїх місцях праці, навчання та у відділенних соціяльного забезпечення гроші і книжечки з купонами. Купони не заміняють карбованців, а лише надають покупцеві право на придбання товарів, за які він повинен внести певну суму грошей.

„Книжка споживача" видається тільки жителям республіки і тільки на 70 відсотків його заробітку, але в ній є чеків не більше, ніж на 560 карбованців. Дорогі речі — автомобілі, ювелірні вироби, меблі, будинки, вартість яких перевищує 1,500 карбованців, оплачується чеками ощадних банків і продаються виключно громадянам України.

Без чеків продаватиметься хліб, медикаменти, їжа в їдальнях та ресторанах, квитки на всі види транспорту й також оплачуються комунальні та побутові послуги.

Відривними купонами можна користуватися при купівлі товарів на базарах, щоб не зменшувати привіз продуктів у міста і не кривдити селян.

На думку Ради Міністрів, це якоюсь мірою захистить внутрішній ринок на певний час.

Наступна новина це рішення 2-го З'їзду Руху, що головною метою цієї п'ятимільйонової організації є створення парляментським шляхом незалежної демократичної української держави.

Третя новина це те,що в Києві зареєстрована перша сутичка між вірними РПЦ та УАПЦ. Після приїзду в Україну Святішого Патріярха Київського і Всієї України Мстислава, до столиці України вирушив прихильник і Патріярх РПЦ Алексєй II, але не для того, щоб зустрітися з Патріярхом Всієї України, а для того, щоб передати Софійський собор підлеглій Московському патріярхатові так званій УПЦеркві. Вірні українських Церков оточили собор св. Софії так, що Патріярх Російський змушений був пробратися у стародавній київський храм за допомогою загонів міліції особливого призначення, при чому змопівці вчинили розправу над народними депутатами України — членами Народної Ради. Потім на українській телевізії народні депутати заявили протест з цього приводу, але

(Закінчення на стор. 4)

Демократи перемогли в Грузії

Тбілісі, Грузія — У Грузії некомуністичні партії здобули біля 70 відсотків голосів, пропонуючи народові програму незалежности Грузії, приватної власности землі та капіталістичної економіки.

„Ми напевно матимемо велику більшість у парляменті", — заявив Звіяд Гамзахурдія, провідник переможців „Круглий стіл — свобода Грузії", тобто блоку некомуністичних політичних партій. Не зважаючи на перемогу З. Гамзахурдія гостро скритикував комуністичну владу за „суворі переступлення"виборчих законів, які крім того „тероризували негрузинське населення країни".

Повторні вибори в округах, в яких не було абсолютного переможця відбудуться 11-го листопада.

В УКРАЇНІ —

Київ (УНІАР). — Тут в неділю, 28-го жовтня, відбувся установчий з'їзд незалежної профспілки Асоціяції пілотів цивільної авіяції, України. Як повідомив один з делегатів з'їзду, Любомир Михаськів, більшість делегатів проголосували за те, щоб асоціяція підпорядковувалась міністерству цивільної авіяції СССР. Делегати, які не погодилися з таким рішенням, покинули залю, заявивши, що не хочуть бути членами асоціяції, яка залежатиме від Москви.

Київ (УНІАР). — Тут голодують вісім осіб — інваліди праці, що прибули з Донбасу. Колишні робітники стали інвалідами на місцях своєї праці й тепер змушені жити як жебраки. Голодівку протесту вони проводять в столиці України біля будинку ЦК Компартії України, домагаючись підвищення пенсій для інвалідів.

Львівщина (ІНІАР). — Тут 28-го жовтня запалала Ватра Державности на горі Ключ Сколівського району, на місці одного з боїв Українських Січових Стрільців. У Панахиді й мітингу взяли участь кілька тисяч осіб. 29-го жовтня вогонь рознесли по багатьох населених пунктах области. У Львові Ватра Державности палає біля підніжжя пам'ятного каменя, де буде пам'ятник Тарасові Шевченкові.

Івано-Франківщина (УНІАР). — У селі Кути Косівського району з ініціятиви демократичних організацій розпочалися розкопки масових поховань жертв сталінських репресій. Серед останків сотень жертв знайдено дитячі й жіночі скелети зі слідами тортур.

Крим (УНІАР). В Симферополі на ряді підприємств і установ трудові колективи ухвалили звернення до уряду з вимогою заборонити повернення й в'їзд кримських татар на територію Криму. Вимагається також ввести в регіоні надзвичайний стан з метою виселення кримських татар, які вже прибули і живуть у наметових містечках. У понеділок, 29-го жовтня, закінчилася 42-га обласна партійна конференція, делегати якої звернулися до наступної позачергової сесії Кримської Обласної Ради з низкою пропозицій, а саме: ухвалити декларацію про суверенітет Криму, ввести на території регіону пряме президентське правління і запровадити надзвичайний стан з метою до 1-го грудня ліквідувати всі наметові містечка кримських татар на території области. Комуністи також підтримали ідею нового союзного договору і проведення референдому з приводу статусу Криму.

В свою чергу ряд незалежних демократичних організацій Криму звернулися до парляменту України з проханням забезпечити на території Криму виконання рішень Верховної Ради у відповідності з декларацією про державний суверенітет України.

КОНЦЕРТ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — Тут у понеділок, 5-го листопада о год. 7.30 вечора в залі Центру Української Молоді, 301 Палісейд авеню, відбудеться концерт чоловічого хору „Гомін" зі Львова, тріо „Світлиця" з Києва та естрадного ансамблю з Чернівець „Смерічка". Квитки можна набути у подорожному бюрі Данвуді, у кредитівці СУМА та при вході.

В АМЕРИЦІ

У НАЙБЛИЖЧІ ДНІ президент Джордж Буш підпише закон про нові імміграційні квоти. Про це повідомила журналістів у понеділок, 29-го жовтня, представниця Білого Дому для зв'язків з пресою А. Глен. Нинішній закон обмежує кількість іммігрантів до 490,000 осіб на рік. Новий закон передбачає, що від 1991 до 1994 року ЗСА будуть приймати по 645,000 іммігрантів, а починаючи від 1995 року — по 675,000. Як і досі, перевагою будуть користуватися найближчі родичі громадян З'єднаних Стейтів і осіб, які легально проживають в країні, але ще не дістали американського громадянства. У новому законі передбачена категорія „кваліфікований спеціяліст". Вони також дістануть перевагу перед багатьма іншими бажаючими емігрувати в З'єднані Стейти.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Дейвид Марголін, кольт „Кобра" 38 калібру, з якого Джек Рубі в листопаді 1963 року смертельно поранив Лі Гарві Освалда — вбивцю президента Джана Кеннеді, став приводом для судового позову між довіреною особою Джека Рубі адвокатом Жюлем Маєром і молодшим братом вбивці Ерлом Рубі. Судова справа триває вже 24 роки. Маєрові нині 81 рік, а Ерлові Рубі — 71. Обі сторони борються за право продати револьвер, який став історичною реліквією, вартість якої на нинішній день становить 100,000 дол. Кольт нині зберігається в сейфі даласького відділу комерційного банку Тексасу.

У СВІТІ

МІЛІЦІЯ ПРОІРАНСЬКОЇ Партії Бога та дві групи міліції, які мали підтримку Сирії, погодилися на відтягнення своїх вояків з Бейруту, а це на думку існуючого уряду є дуже важливим, якщо хочеться зберегти мусульмансько-християнське замирення у Ливані. До Бейруту прибув післанець від Арабської ліги Лахдар Ібрагімі та зустрівся з президентом Ліяном Граві та прем'єр-міністром Селімом аль Госсом для того, щоби домовитися знайти дорогу до замирення після 15 років громадянської війни. Уряд Ливану сподівається об'єднати Бейрут під зарядом однієї армії, розпустити всі дев'ять міліцій в країні та в той спосіб поширити свій авторитет по цілій країні.

ІЗРАЇЛЬ ЗАБОРОНИВ усім палестинцям з окупованих територій західнього берега ріки Йордан і смуги Гази, які мають будь-яке кримінальне минуле чи минуле протиізраїльських виступів, вступ на територію своєї країни. У своїх намаганнях спинити зріст жорстоких ізраїльсько-палестинських зударів уряд заборонив існування організації Ісламської святої війни — радикального руху мусульманів, і заборонив виїзд за кордон одному з провідних прихильників Палестинської Визвольної Організації Файсалові Гуссейнові.

В ОБШИРНОМУ ІНТЕРВ'Ю з кореспондентами кабельної телевізійної сітки новинок зі ЗСА у Багдаді президент Іраку Саддам Гуссейн заявив, що Ірак старається оминути війну, але відразу підкреслив, що він вірить у кінцеву перемогу, якщо й виникнуть будь-які сутички. Він також недвозначно проголосив, що, незважаючи на сили, які гуртуються проти нього, він не думає відтягати своїх військ з Кувайту. На конкретні питання кореспондентів про напад його військ на Кувайт С. Гуссейн давав довгі вимиваючі відповіді, які звичайно закінчував обвинуваченням Ізраїля, Англії та ЗСА за кризу у Перській затоці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перший Листопад

Дата 1-го Листопада 1918 року стоїть поруч дати 22-го Січня 1918 року як два межові стовпи новітньої історії України. Це світлі події державного самовизначення Наддніпрянської і Галицької Земель. Карпатська Україна самовизначилася пізніше, 15-го березня 1939. А проте — всі ці три вітки Української Землі опинилися у соборній неволі — і тепер ми є свідками, як вони змагаються за відзискання державної волі. Найбільш відсталою, бо найдовше мадяризованою була Карпатська Україна і тепер ще існують мадярони, які не признаються до українства та своєю духовою структурою належать до минулого.

З нагоди 72-их роковин Листопадового Зриву (так ту подію охрестив голова Українського Клюбу в австрійському парляменті д-р Кость Левицький) варто пригадати кілька найважливіших історичних дат і фактів. Від збройного походу польського короля Казимира на „Червенські землі" у 1340-му році до 1387 — українська Галичина належала до Польщі аж до першого розподілу Польщі у 1772 році. У тому довгому часі польонізація зробила великі щілини в нашому народі. Спольщена майже вся українська родова шляхта, польська мова зайшла аж до священичих домів і польські сусіди насміхалися, що залишився в нас тільки „поп і хлоп". З переходом під Австро-Угорщину ситуація змінилася. 1848-ий рік приніс „Весну народів", яка позначилась створенням першої української політичної організації Головна Руська Рада. В її маніфесті було соборницьке визнання приналежности до „великого 15-мільйонового руського народу". Розпочався змаг за національне і згодом і державне відродження. Програ центральних держав у Першій світовій війні принесла розвал Австро-Угорщини. Частина політичного проводу Галичини трималася — за термінологією д-ра Лонгина Цегельського — „австрійської клямки". Молодь з такими керівниками, як Дмитро Вітовський і Дмитро Паліїв — була за переведення збройного перевороту і переведено його вночі з 31-го жовтня на 1-ий Листопад 1918 року.

Коли на вежі львівської ратуші замаяв синьо-жовтий (на Наддніпрянщині був і є жовтоблакитний) прапор — то це здавалося чудом. Польський пролетаріят у Львові почав стрілянину з віком кам'яниць і розгорілася війна — спершу за Львів та згодом за ввесь терен між Сяном і Збручем. Стрілецька пісня правильно сумувала „Встоятись не було сили", бо наспіх зорганізована Українська Галицька Армія із своєю елітарною частиною Українських Січових Стрільців не могла числом, збройним вирядом і вишколом спростати зформованій у Франції армії генерала Галлера. 16-го — 17-го липня 1918 року, після 248 днів війни Українська Галицька Армія перейшла Збруч. До історії епосу УГА існує чимала література, наукові твори й мемуаристика. Найкращим є твір Олекси Кузьми, сотника австрійської та УГА, „Листопадові Дні", (перше видання у Львові 1931, передрук у В-ві Червона Калина 1960 Ню Йорк, 250 стор.). Історію польсько-української війни добре списав Василь Кучабський у своєму творі німецькою мовою.

Перший Листопадовий зрив у Львові найтісніше пов'язаний з історією української політичної думки. Вона сторіччями хиталася між Польщею і Московщиною. Політичну орієнтацію на Польщу закріпив Гадяцький договір з 1658 року, за гетьмана Івана Виговського. Орієнтацію на Московщину заманіфестував Переяславський договір з 1654 року за гетьмана Богдана Хмельницького: Шевченко назвав Хмельницького „нерозумним сином". Четвертий універсал УЦентральної Ради і проголошення Західньо-Української Народної Республіки 1-го Листопада 1918 — це завершення української політичної думки орієнтацією на власні сили народу. Час перебування у кордонах Австро-угорської монархії і час перебування під Польщею у 1919-39 роках — без уваги на польську політику національної асиміляції — використали галицькі українці для створення з Галичини всеукраїнського П'ємонту: Першолистопадовий переворот був всеукраїнською подією, але хоч він закінчився військово-політичною невдачею — закріпив цю національно-державну свідомість яка в наші історичні дні діє у користь визвольного здвигу в усій Україні.

Левко Лук'яненко

НАШІ ЗМАГАННЯ

III.

Другого жовтня студенти оголосили голодівку з відомими вимогами (відставка Масола, геть союзний договір, військова служба тільки на Україні, вибори навесні 1991 року на багатопартійній основі, націоналізація майна КПСС і ВЛКСМ). Партократія у Верховній Раді затялася і здавалося лишень чекає зачіпки, аби кров'ю приборкати народ. Депутат Віталій Рева, перший заступник міністра транспорту УССР, прямо закликав установити в Києві військовий стан. Студенти не давали такої зачіпки, а тим часом кожен день надходили вістки з усіх областей України про приєднання до студентів все нових і нових підтримувачів. Група голодуючих навпроти Верховної Ради не була покинути народом. На вулиці Кірова і в парку людей не зменшувалося. Напруження зростало. На 15-го жовтня співчуття до голодуючих і обурення бездушністю влади досягло тої кульмінаційної точки, коли найменша іскра могла запалити справжній вогонь. Що було робити? Депутати ходили по площі і розмовляли з голодуючими, демонстрантами і на численні питання: „Що робити? Що буде далі?" знаходили відповіді. Народ був готовий кинутися на густі шеренги міліції і постунути в будинок Верховної Ради. Вперше він прорвав кордон міліції, коли студенти вирішили перенести частину наметового містечка з площі Незалежности до Радянської площі. За минулі дні сила народу зросла і тепер він може змести геть міліцейський кордон.

А потім? Пустили б у дію спецзагони, полки, що причаїлися на околицях Києва, Побоїще. Можлива кров, і на кілька кроків перемога реакції.

Яке співвідношення сил? Українська Республіканська Партія ще не охопила-нею-Україну на районовому рівні. Рух також не дійшов до кожного району. Незалежних спілок ще зовсім мало і страйкоми не охоплюють ще й десятої частини робітничої кляси. Ми, демократичні лідери, ще не спроможні підняти й 5 мільйонів з 52-мільйонного народу України. Тим часом, проти нас виступає система комуністичного правління, що охоплює кожну суспільну клітину і за допомогою зброї ще спроможна знерухомити все суспільство. Чи можна було перемогти в Києві 17-го жовтня 1990 року? Навряд. Ймовірніше, що демонстрантів би розстріляли. Але коли б у Києві й перемогли, ми не готові до вирішального герцю в маштабах всієї України. Нам треба ще час для підготови.

Ми швидко нарощуємо сили. Згадаймо, в яких умовах відбувався перший з'їзд УРП у квітні цього року. Згадаймо політичні умови, що були рік тому, два роки тому. У жовтні 1988 року це один із нас ще був на засланні, а в Україні хапали до буцегарень, штрафували, виганяли з роботи і вузів. Ні, ми доволі швидко наступаємо. Але імперія, що створилася шість сторіч тому, не може розвалитися за два роки. І щоб розвалюючись, не похоронила під своїми руїнами наші найближчі пляни, мусимо бути розважливі і не довести конфлікт до застосування проти нас зброї.

Що потрібно аби демократичні сили швидко наступали, і не спровокували криваву різанину? Для цього необхідно зміцнювати обласні організації, засновувати організації в кожному районі, засновувати осередки в селах.

Необхідно аби організаційна мережа охопила кожен район і була спроможна витіснити комуністів з усіх щабелів влади і з усіх клітин суспільного життя.

Я кажу про організаційну мережу демократичних сил, а не Руху, УРП чи демократичної партії. Тим самим я виступаю за продовження співпраці УРП з Рухом, за співпрацю усіх демократичних патріотичних сил у боротьбі проти Лісовенків та їм подібних ворогів демократії та свободи.

Якою бачу переспективу співпраці Руху з політичними партіями?

Рух виник на широкій ідейній основі. В умовах заляканости нашого народу він виявився вельми позитивною організаційною формою, бо давав можливість активним громадянам щось робити для перебудови в позиції офіційних гасел.

На українському політичному тлі побіч Руху завжди діяла УГС-УРП. Своєю послідовно-демократичною і самостійницькою лінією вона відтягувала вогонь комуністичної антинародної держави на себе і тим відкривала ширший простір для діяльности Руху. До УРП пішли сміливіші люди, а таких менше.

Співпраця УРП і Руху за минулі півтора року дала Україні надзвичайно багато. Через аґітацію і пропаґанду та проведення таких акцій, як „Живий ланцюг", виїзна сесія Великої Ради Руху в Хусті, всенародний здвиг в Берестечку, Дні Козацької Слави в серпні, відзначення бою УПА на Волині у вересні ми пробуджували в людині людське і сприяли перетворенню її із покірного раба на громадянина та пробуджували національну свідомість. Це робило перебудову все більше благотворною, а ідея

(Закінчення на стор. 3)

ФКУ

БЕНДЕРСЬКА КОНСТИТУЦІЯ У ГАРВАРДІ

Народи, що мають власну державу і устабілізований цивільний правопорядок, зберігають свої документи давнини в державних архівах та бібліотеках як народну скарбницю національної свідомости і самоствердження, з якої постійно духово й політично користають все нові його ґенерації.

Але не всім народам так пощастило. Українці належать до цієї категорії народів, котрих минуле постійно заперечується, фальшується, або закривається перед світом.

У наших історичних підручниках маємо написане про „Бендерську конституцію" екзильного гетьмана України Пилипа Орлика, але про її вигляд і зміст говориться мало. Матеріяли про неї фраґментарні. Щойно тепер, коли готуються до друку три томи матеріялів Орликіяни у корпусі „Гарвардська Бібліотека Давнього Українського Письменства", є надія на певне укомплектування документів цього періоду історії нашого народу.

Завдяки наполегливим розшукам гарвардських дослідників, по архівах міністерств зовнішніх справ Швеції, Туреччини, Польщі, Москви та Франції маємо певне укомплектування оригінальних матеріялів екзильної діяльности гетьмана Пилипа Орлика і його сина Григора, що дає більш правдивий образ інтенсивних міжнародних заходів гетьмана в діяспорі для утвердження в політичному світі прав і історії його втраченої Батьківщини.

Загальновідомо, що в минулому столітті багато архівних матеріялів Гетьманської доби знаходилось в архівах славних українських старшинських родів. Копія „конституції" яка є тепер в Гарварді, походить з архіву Ханенків. З роду Ханенків походило багато славних людей: Михайло, гетьман Правобережної України в роках 1670-74 Микола (1691-1760), генеральний хорунжий (його щоденних з рр. 1727-53 вийде в гарвардському корпусі), Олександер (1805-95), історик та Богдан (1858-1917), археолог і меценат, засновник київського „Музею мистецтв ВУАН". Коли грабували маєток Ханеків у Гомелі на Білорусії після революції 1917 року, частина родинного архіву дісталась до Москви, куди, мабуть, попала одна з копій „Бендерської конститутії". Саме з тих московських архівів російські науковці переслали фотокопію українського тексту „Бендерської конституції" на руки проф. О. Пріцака до Гарварду.

Відомо, що були два тексти „Бендерської конституції": український і латинський. Латинська копія мала наголовок „Pacta et Constitutiones Legum Libertatumque Exercitus Zaporoviensis" (Договори і постанови про права і вільності Війська Запорізького) і преабмулу до неї написав власноручно гетьман Пилип Орлик. В українській копії бракує її.

Конституція містить 16 пунктів, в яких зформульовано основні прибудови держави. Так, перший параграф розглядає питання віри (стверджується православ'я) і постулює відновлення самостійности Церкви України з центром у Києві, незалежним від московського патріярха. Далі, йдеться про державні кордони України і про створення протиросійського бльоку між Кримським Ханатом та Україною. Параграфи 4-5 відносяться до прав запорізьких козаків, а дальші параграфи описують права гетьмана, козацького парляменту (куди входили генеральна старшина, родові полковники та по одному представникові від міст), права і привілеї міст, засади оподаткування та інші закони.

Отже тепер завдяки Гарвардському Проєктові важливий автентичний документ XVIII століття, замовчуваний совєтською історіографією, не тільки стане інтеґральною частиною історії українського народу, але й весь чужинецький науковий світ мусітиме трактувати цей епізод поважніше, з огляду на об'єктивне значення віднайденого в Москві історичного документу, без сумніву автентичного і без сумніву українського. Про це вже пише львівський місячник „Дзвін". (Див. стаття М. Трофимука, ч. 2 1990, ст. 144-148).

У науці існували різні погляди про автентичність „Бендерської конституції", якої ніхто практично не бачив, і яка мала дату 1710 року, тобто біля семидесяти років перед тим, як французька політична верхівка створила після революції свою конституцію. Вказувалось при тому, що цей документ (статті на тему поведінки і розподілу відповідальности в гетьманському устрої) є подібний до польських договорів між шляхтою та королем („pacta conventa"). Текст „конституції" російською мовою був опублікований в 1847 році і ще раз у 1859 році. У 1929 році відомий дослідник українського права Микола Василенко опублікував у Москві монографію про твір Орлика, де високо оцінив цей документ. Тепер український оригінал буде друкований в Гарвардському університеті.

Відзначення ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України, який продовжується і ще далеко не закінчений, дало нам нагоду підрахувати балянс наших духовних, моральних, історичних і політичних вартостей в світлі ренесансу української національної субстанції і повернути ці старі,

(Закінчення на стор. 4)

„Вітаю вас з України воскресаючої"

Привіт Олеся Гончара НТШ у ЗСА з нагоди конференції про його творчість, що відбулася у рамках 22-ої Конвенції американської асоціяції для плекання слов'янських і східньоевропейських мов у Вашінґтоні, 19-го жовтня 1990 року.

Дорогі друзі!

Не маючи змоги скористатись вашим ласкавим запрошенням і вельми шкодуючи, що обставини не дозволяють мені цієї осені прибути на Конференцію, попросив я професора Анатолія Погрібного передати вам щире вітання і глибоку вдячність за виявлену мені честь і братерські почуття. Від душі хочу подякувати всім вам, доповідачам і учасникам Конференції, зокрема Науковому Товариству ім. Шевченка, особисто голові Товариства Ярославу Падохові та заступникові голови й науковому секретареві Товариства Леонідові Рудницькому, чию доброзичливу енерґію та ініціятивність я відчуваю навіть із відстані.

Події останнього часу ще раз засвідчують, яка величезна роля належить українській діяспорі у збереженні й розвитку рідної культури, ми дорожимо вашою підтримкою, ми радіємо з цієї реальности, що діяспора явила світові справді феноменальну силу й незнищенність українського характеру, винятковий творчий потенціял української нації.

Пишу вам, друзі, з України чорнобильної, сторозтерзаної тоталітарною диктатурою, пишу з тієї колись квітучої землі, де упродовж десятиріч, гірше Батиєвих орд, спустошували життя сталінські незліченні ескадрони смерти, випивали душу народну криваві імперські упирі, невситенні демони зла і насильства.

Сили були нерівні, проте Україна і за тих умов боронилась, як могла. Не було в неї сили збройної, мілітарної, не було в нас державности, захисту суверенного, єдиним захистом для знevоленої України були тільки твердині духа, тобто мова, книга, рідне письменство, заповітне слово Тарасове й Каменяреве, національна українська духовність!

І всупереч маловірам та відступником саме ці чинники національного життя виявилась наймогутнішими, вони діяли постійно, вони живили кров нації, зцілювали рани її, і тільки тому ми є сьогодні і будемо завтра.

Творчий геній самого народу, виявивши себе в прекрасних піснях, у музиці, у мудрості й моральності багатьох поколінь, виформував українську націю як винятково волелюбну, трудолюбну й неаґресивну, чутливу до справедливості, до естетичних цінностей, відкриту для братерства з іншими народами, глибоко сприйнятливу до ідеалів християнства, ідеалів гуманізму.

Тож вітаю вас, друзі, з України воскресаючої, де сьогодні так могутньо нуртують сили національного відродження.

Коли я чую дзвони надії над нашим золотоверхим Києвом, коли чую над всією нашою землею розлуння молитви:

Боже єдиний великий
Нашу Вкраїну храни!

я наснажуюсь духом цієї молитви, я сповнююсь більше, ніж будь-коли, вірою в незнищенність українського народу, світлою великодньою вірою в його майбуття.

Вирує Київ. Сотні тисяч людей вийшли на вулиці, несуть в очах свою волю і гідність, своє пробудження несуть на національних незлічених своїх прапорах.

До життя цілком незалежного, безкризового, гармонійно впорядкованого дорога неблизька, невідомо, скільки часу забере вона, але ясно одне: той час не за горами, той час гряде!

Голодують студенти на Хрещатику, бачу бліді виснажені обличчя, але це обличчя незломлених одухотворених людей. Це твій завтрашній день, Україно, це найвірніша надія твоя! Не завжди будеш ти чорнобильна, не завжди будеш сколонізована, зневажена й пограбована, ще побачить світ у сонці тебе, у красі твоїх прийдешніх весен!

Ясноблакитне українське небо — ми бачили його, народившись під ним, ми під ним і виростали, і хоч як це нелегко, проте й нині ми віримо, що це святе наше небо після тоталітарних хмаровищ заблакитніє над Україною знов!

Ще раз дякую вам, друзі, за честь, за таку дорогу для мене прихильність.

І побажаймо разом добра нашій матері — Україні навіки віків!

Київ, 6-го жовтня, 1990.

У ПОНЕДІЛОК, 29-го жовтня, Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй великою більшістю голосів погодилась на схвалення резолюції, що мостить дорогу до конфіскації іракських активів. Нове схвалення Ради Безпеки ООН підтверджує вину Іраку за загальну руїну та особисті пошкодження, що заіснували в наслідок окупації ним Кувайту. В цій резолюції говориться і про те, щоби країни приготовили свої офіційні притенсії на грошові відшкодовання, а також щоби подавали на розгляд докази про переступлення військами Іраку людських прав в Кувайті. Кінцеве голосування показало такі висліди: з 15 країн — членів Ради Безпеки ООН 13 проголосувало за рішення, а Ємен і Куба стрималися від голосування.

Д-р Богдан Кондра

СЛУГА БОЖИЙ МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

I.

Перед закінченням своєї місії у світі наш Спаситель так потішав своїх учеників: „Нехай не тривожиться серце ваше... не полишу вас сиротами... і проситиму Отця і дасть вам іншого утішителя, щоб був з вами навіки: ... Духа Істини". У Своєму безконечному милосерді Господь Бог посилав народам в особливо важких для них часах своїх післанців з печаттю Духа Святого, які випростовували їхні дороги, просвічували їх та відроджували духово. Так бувало в історії ізраїльського народу, коли в ньому появлялися пророки як Ісаія, Єремія, Даниїл і багато інших, а в новітніх часах, коли Господь посилав великих святих, благовістителів, мучеників і подвижників християнства в особливо важких для, народів часах проби, морального занепаду і зневіри, як лікарів їхніх (духових) недуг. В такому аспекті постаті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Щоб якмога краще могти схопити велич постаті Слуги Божого Андрея, особливо вповні відчути трансцендентність у Його появі серед нашого народу при кінці XIX і в першій половині XX століття, треба бодай загально з'ясувати собі соціяльно політичний, економічний стан тодішньої Европи, особливо її умової еліти. Коли застановитися над тим, яку ролю відіграв у середньовіччі ославлений ренесанс, то мусимо дійти до висновку, що помимо деяких добрих ідей він дійсно став предтечею неславного раціоналізму — духового батька французької революції. Кінець XVIII і ціле XIX століття — це якраз час не тільки найінтенсивнішого його розвитку, але і всяких „ізмів" у філософії, науці, політиці, а навіть мистецтві, які до сьогодні держать людство в полоні міносового лябіринту, з якого воно досі даремно шукає виходу.

Хоч французькі енциклопедисти зовсім не знищили моралі та духової вартости людини, але вони виполокали з неї теологічну базу — Бога — творця та її законодавця, і тому моральний закон повис у повітрі. Вистарчало легкого подуву сумнівної вартости біологічної теорії походження ґатунків Дарвіна, щоб той моральний закон безслідно розвіявся, і людина опинилася самітна — „homo sapiens" — здана тільки на свій розум — „ratio" — , який штовхнув її до шукання нових правд. Початків свого існування вона дошукується в походжені ґатунків Дарвіна, Бога — в ґльорифікації Кантового чистого розуму, в нірвані чи в самому собі (Шопенгауер — Ніцше), справедливости шукає в Марксовім комунізмі, в революції і вбивстві, в насильстві над насильством, в грабунку награбованого. Відшукавши Бога як джерело правди, людина, кинулася шукати за фантомами, що принесли їй фатальні наслідки: дві світові різні народів, моральну деґенерацію, мільйони жертв і невтишиме горе.

Якраз напередодні тих важких і трагічних років, особливо для нашого народу, 29-го липня 1895 року прийшов на світ Роман Марія Шептицький у галицькому селі Прилбичах біля Яворова, в спольщеній родині старого українського аристократичного роду Шептицьких. Історія подає коротко, що після закінчення середніх шкіл він студіював право в Кракові і Бреславі, закінчуючи студії докторатом. І далі: хоча світ обіцював Шептицькому блискучу кар'єру, він, ідучи за Божим покликанням, вступає до монашого чину Василіян, і по закінченні новіціяту та зложенні монаших обітів, прибирає чернече ім'я Андрей. Далі, він закінчив богословію й філософію докторатами в Кракові, після чого отримав єрейські свячення з рук перемиського єпископа Пелеша. Спершу був він учителем новиків у Добромилі, опісля ігуменом манастиря у Львові, а відтак професором богословій у Кристонополі. Вже 1899 року Папа Лев XIII іменував його єпископом у Станиславові, а в 1900 році Шептицький стає львівським митрополитом. На цьому престолі він перебув 45 років до своєї смерти I. XI. 1944 року. Це сухі факти, коли вглибитися у духовий процес, що мусів відбуватися у душі юнака аристократа, який мав запевнену найбільш блискучу кар'єру в державі, вихованого в польському аристократичному окруженні, та ще й перебуваючи під пресією своїх родичів — кревних, що спершу не сприяли його рішенню — то кожна віруюча людина мусить признати, що це було очевидно чудо, яке збулося на очах сучасників. Осяяний цією очевидною візією трансцедентности, польський поет Юзеф Лободовський так описав цей період життя Митрополита в своїй поемі, „Tryptyk o zamordowanym Kosciele" („Триптих про замучену Церкву") — цитую уривок другої частини триптиху в моєму перекладі під наголовком „Митрополит Шептицький".

1

Дев'ятнадцяте століття гасне вже поволі,
Хоч ще в свічадах горить ґаз, вже Едісон
Електрику в дротах розжарив,
і світло ллється на блискучі каски,
восковані паркети, повну маєстату
суєту томів і гнилих династій.

2

Дзвонять остроги, завмер старий Шенбрун
в Габзбурській славі, — не знає, що завтра
не діжде — далі, паради в театрів
золочених льожах, жемчуги і хутра, —
... гарна епоха — проказою зжерта,
своїм успіхом не одних зведе ще...

3

А по сальонах ґраф молодий ходить...
— щоб йому взяти? Гаптований мундур,
чи може з цісарсько-королівської ласки
найвищий уряд? Поки важка
вага здригнеться, світ, ледве що пізнав він,
кличе, тисяччю спокус призиває...

4

Як воно так, що молодого серця дітскнеться
нагло ласка пророка, і стежка, що вигідно
стелилась, хресним шляхом стається? Як слово,
що колись на пустар попадало, заживе назавжди
під збілілим язиком... Причина тільки у Бозі,
що в келії василіянській лежить ґраф
хрестом на підлозі...
А потім у клобуці, шитім слізми мами,
стане бити в історії затріснуті брами...

Продовження буде

РЕЗОЛЮЦІЇ

схвалені на річному засіданні Президії УНРади 6—7-го жовтня 1990 року

1. Президія Української Національної Ради на своєму річному засіданні, що відбулося 6—7-го жовтня 1990 року, в Бавнд Бруці, розглянувши звіти з діяльности Уряду УНРеспубліки за час від 10-ої сесії УНРади, стверджує:

(1) факт, що демократичні сили в Україні ведуть відкриту боротьбу за суверенну й незалежну Українську Державу, нав'язуючи до державних традицій УНР 1917—1920 років;

(2) зріст національно-державної свідомости на усіх землях соборної України;

(3) успіхи Народної Ради, яка на форумі Верховної Ради добилися схвалення чотирьох визначних документів: (а) декляраціядекляраці про державний суверенітет України; (б) постанова про проходження військової повинности на території України; (в) принципи економічної самостійности України; (г) мораторюм на будівництво нових електростанцій та на розширення вже діючих.

2. Президія УНРади засуджує посилені намагання московського центру накинути Україні новий союзний договір, що діяметрально суперечить намаганням демократичних сил привернути Україні державну незалежність і суверенність. Президія УНРади вітає ініціятиву демократичних сил в Україні створити спільний фронт з демократичними силами республік Союзу проти московського імперського центру. Президія УНРади відкидає проєкти державних новотворів Солженіцина й Ґорбачова, що є черговими формами вияву російського імперіялізму.

3. УНРада стверджує, що тільки суверенна й незалежна Україна забезпечить лад, спокій та мирні відношення з усіма суверенними державами центральної і східньої Европи. УНРада звертається до урядів европейських країн, ЗСА й Канади, які ще й тепер визнають концепцію ролі Р··сії, як єдиного чинника у Східній Европі, включаючи Україну та інші народи, зокрема Білорусію, як рівноправних учасників майбутніх конференцій з метою вирішити систему взаємовідношень усіх европейських держав.

4. Президія УНРади стверджує, що уряд УНР за звітний час діяв згідно з деклярацією і резолюціями 10-ої сесії УНРади, добившись чималих успіхів у праці Ресортів крайових справ та культури й науки. Нова політична ситуація вимагає розбудови діяльности Ресорту зовнішніх справ і посилення організації необхідних фінансових засобів для проведення в життя схваленого пляну діяльности на 1991 рік.

5. Президія УНРади, заслухавши слово Президента УНР і звіт Консолідаційної комісії ДЦ УНР, стверджує факт необхідности продовження 70-річної діяльности ДЦ УНР, як єдиного речника українських державних традицій 1917—20 років і закликає усі самостійницькі сили в Україні та в розсіянні об'єднатися в єдиний фронт боротьби на базі цих традицій за відбудову незалежної демократичної держави українського народу.

Дипломний речиталь Роми Худьо

У неділю, 7-го жовтня в залі українського Народного Дому в Ірвінґтоні, Н. Дж., під фірмою Українського музичного інституту Америки (УМІ) відбувся дипломний концерт Роми Худьо (фортепіяно) кляси проф. Галі Клим.

Програму відкрила президент УМІ проф. Дарія Гординська-Каранович, яка недавно повернулася зі Львова і привезла юній піяністці теплий привіт з України.

Клясично складена програма речиталю почалася творами Й.-С. Баха і Бетовена. У Прелюдії й фузі д-моль солістка показала пальцеву зручність і динамічні контрасти. Соната Бетовена „Темпест" виявила свободу обох рук, рельєфність контрастів окремих частин твору, драматизм і філософічну глибочінь цього музичного генія.

Слідували твори трьох українських композиторів: М. Лисенка „Ескіз" ч.3 — це рисунок відважними штрихами; „Інтермеццо Н. Нижанківського, лірико-драматична картина нашого визначного неоромантика, Прелюдія ґіс-моль М. Фоменка, теж лірико-драматична. Замітним було те, що всі три композитори виявилися абстрактними у своїх творах, тобто без виразних впливів українського фолкльору. Виконання отих українських творів відзначалося точністю, але з відповідним пережиттям емоційних елементів.

На черзі — Шопен, який є іспитом зрілости для піяністів. Його Ноктюрн, оп.9, ч. 1 сповнений наспівністю, ніжністю, з „коронками" правої руки. Знову ж „Соловейко" Ліста (на тему Аляб'єва) — це зразок т. зв. програмової музики з її „ілюстративними" можливостями. Тут почули ми трелі соловейка, грайливість, співучість. Не зважаючи на технічну вимогливість цього твору, Ліст (і Шопен) належали до найкраще виконаних творів у програмі. Вони ж прозвучали справді надхненно.

„Штучні вогні" (фаєрверки) Дебюссі, чільного репрезентанта імпресіонізму у світовій музиці, дійсно сипали іскрами. Ще більша свобода рахунку, свобідніше „дихання" цієї музики вийшли б ще більше на користь твору.

Болгарський танок ч. 6 Бартока — модерний, стилізований танок, мав теж значний успіх.

Р. Худьо

Вершиною речиталю був оптимістичний концерт д-моль оп. 23 (перша частина) Едварда МекДовела, раннього представника американської клясичної музики. На фоні оркестрової партії (у виконанні проф. Галі Клим на другому фортепіяні), виразно зарисувалася сольова гра юної піяністки. Концерт випав дуже вдало, хоч ще більша чіткість педалу у солістки допомогла б ще більше у виконанні цього концерту, вимогливого у технічному й мистецькому пляні.

Речиталь мав помітний успіх у слухачів, які безперестанними оплесками нагороджували солістку та її заслужену вчительку. Публіка домагалася наддатку й солістка виконала на кінець запашну „Полонину" А. Кос-Анатольського.

Рома Худьо походить із музикальної родини і їй не чужа важка праця над собою. Вона — талановита, нова мистецька сила у нашому суспільстві, яка саме тепер розправляє свої крила до самостійного лету.

Клясична музика ушляхетнює людину, ублагороднює і створює кращий світ для тих, хто згідний іти за її чаром. УМІ прощає свою визначну студентку Рому Худьо і виряджає її в оцей кращий світ, сповнений важкої праці, труднощами, успіхами й емоційною магією музичних тонів.

Роман Савицький, мол.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ-УНС

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Храмове свято та 40-літній ювілей парафії в Рочестері

Українська автокефальна православна парафія св. Покрови в Рочестері, Ню Йорк, 14-го жовтня ц. р. святкувала потрійне свято: 40-літній ювілей свого існування; традиційне храмове свято св. Покрови та спалення боргу (мордґеджу).

Підготова до цієї знаменитої дати почалася кілька місяців тому. Покликано було до праці ювілейний комітет, який очолив А. Безний і настоятель парафії митр. прот. о. Ф. Коваленко.

Це потрійне свято було днем радости, спогадів та подяки Богу за його милосердя над нами. Радіємо, що сьогодні ми спалили борг.

Спогади — це 40-літній шлях парафії, коли невеличка група нових, після Другої світової війни, еміґрантів своєю відданістю, непохитним бажанням і з вдячністю Всевишньому за дар життя, з самопосвятою взялися за святе діло — організацію першої на терені Рочестеру, Н. Й., української православної парафії, яка і була заснована в липні 1950 року.

40-літній шлях — це проґрес від маленької, ґаражного типу кімнати, винайнятої для відправ Богослужб, до п'ятибанної церкви незрівняної краси козацького барокко та понад двомільйонової вартости маєтку парафії, що включає церкву, парафіяльну залю на 500 осіб, резиденцію настоятеля та гараж. Це була не лише наша велика радість, але й гордість за пройдений шлях та досягнення парафії.

Святкування розпочалися в суботу, 13-го жовтня, Вечірнею, яку відправив Єпископ Антоній при співучасті духовенства та в супроводі церковного хору. Під час відправи Вечірні Владика Антоній довершив посвяту нової меморіяльної Дошки в пам'ять всіх, що відійшли у Вічність, членів основоположників і фундаторів парафії.

Бенкет з нагоди храмового свята та 40-ліття парафії

Після Вечірні відбулося засідання парафіяльного уряду в присутності Владики Антонія, де було обговорено актуальні події в житті УАПЦ в Україні.

А в парафіяльній залі відбулася забава, що послужило можливістю ще раз висловити нашу безмежну радість.

Наступного ранку, в неділю, 14-го жовтня, ми зустрічали Владику, дорогу якому від резиденції до храму діти в національних строях устеляли квітами. Перед входом Владики до храму його хлібом і сіллю зустрічали: голова парафіяльного уряду А. Лой та голови Братства і Сестрицітва, а при вході до храму церковний хор могутнім „Іспола еті Деспота" привітав Владику Антонія.

Архиєрейську Службу Божу відправив Владика при участі настоятеля парафії митр. прот. о. Ф. Коваленка, при співучасті священиків деканату Північного Ню Йорку, при численній присутності членів парафії та великої кількости гостей з сусідніх парафій — Бафало, Сиракюз, Трой, Ютика, Ром, Геркімер, а також гостей з Канади.

Після Архиєрейської Служби Божої було відправлено Молебень за щасливу подорож на Україну Патріярха Мстислава та за успішну його зустріч з вірними УАПЦ в Україні.

Церковний хор під керівництвом Галини Сохань-Ґрідлі урочисто і велично своїм співом прикрашував святочні відправи.

Після Служби Божої присутні перейшли до парафіяльної залі, де відбувся святочний бенкет. Бенкет відкрив і привітав присутніх голова ювілейного комітету А. Безний, після чого передав провадження бенкетом Т. Денисенко.

Американський національний гимн проспівала Г. Сохань-Ґрідлі під акомпаньямент фортепіяно д-р Л. Борисенко.

Після трапези відбулася дуже врочиста церемонія спалення мордґеджу (боргу, в якій брали участь Владика Антоній, настоятель парафії таприсутні попередні голови парафіяльних урядів і члени парафії, які своїми підписами ручалися за борг парафії.

Бенкет закінчився святочними привітаннями Владики Антонія та настоятеля парафії. Молитвою закінчено трапезу, після чого відбулася досить цікава мистецька програма де виступали молодеча струнна оркестра при парафії „Юні кобзарі", відомі співачки та членки церковного хору, сестри Зіна і Ліда Джуси та „Хлопці зі Львова".

Церковний хор закінчив святкування співом „Боже, благослови Америку" та „Боже Великий, єдиний".

Присутній

Загальні збори Шкільної Ради КУК в Торонто

У неділю, 14-го жовтня, в Пластовій домівці о год. 4-ій по полудні відбулися чергові загальні збори Шкільної Ради КУК в Торонто, участь у яких взяли представники всіх українських цілоденних і суботніх шкіл, батьки і гості.

Збори відкрила голова Шкільної Ради Люба Зараска. Привітавши учасників, вона подала запропонований порядок нарад зборів та просила обрати президію, яку збори одноголосно обрали в складі: Василь Дідюк — голова і Віктор Павленко — секретар. Перебираючи керівництво зборами, В. Дідюк подякував від президії зборам за довір'я, привітав учасників, а між ними голову відділу КУК інж. Ярослава Соколика, якого попросив до президії, та започаткував молитвою, яку спільно проказали учасники зборів. Опісля вставанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять св. п. Івана Боднарчука.

Протокол з минулорічних зборів передано до верифікації контрольній комісії, яка, перевіривши його, подасть вислід перед вибором нової управи. Докладний і обширний звіт з пророблено́ї трирічної каденції подала голова шкільної Ради Люба Зараска. За секретарську працю звітувала Марта Трофим-Тарновецька, а фінансові справи реферував Петро Цехош. Вислухавши ділових звітів, учасників зборів у дискусії одноголосно ствердили, що на протязі трьох років (це статутова каденція) Шкільна Рада під проводом Люби Зараски і її складу президії та цілої управи заактивізувався, як ніколи досі. У зв'язку з тим стала видною в нашій громаді, а через те наше українське шкільництво набрало окремих позитивних форм праці і піднеслося на відповідний рівень. Доказом цього є більше зацікавлення працею в школах вчителів, охоплених як в щоденних, так і суботніх школах та курсах українознавства.

Сходини Управи відбуваються щомісяця, реґулярно, на яких обговорюється всі біжучі і заплановані справи українського шкільництва Торонто в цілому, а такі проблеми як виховні, педагогічні, методичні та фінансові навіть окремих шкіл. Спільно з Шкільною Радою провінції, щороку відбуваються шевченківські академії, свято книжки, показ корисних фільмів, учительські курси тощо. Безперечно, що у такій широко запляновані праці потрібні фінансові засоби, що завдяки широким зв'язкам і можливості призбирування фондів є особливою зарадністю голови Люби Заразки. І тільки завдяки тому всі наші школи забезпечені електричними друкарськими машинками, „копіярками", папером, деякими підручниками та оплатою „Рідношкільника", який видає Шкільна Провінційна Рада. Дбаючи про участь наших учителів на престижевих громадських імпрезах чи святкуваннях, Шкільну Раду завжди представляють вже оплаченими Шкільною Радою квитками вступу окремі учителі, директори чи члени управи. На найближчу мету голова плянує створити фонди на видання підручників, лектур з літератури для шкіл. Розпочато працю над усучасненням програм і допоміжних матеріялів для навчання української мови в школах. На вишколи учителів вирішено щороку посилати дві особи на кошт Шкільної Ради до Мюнхену до УВУ і на Союзівку. Допомога учням на літніх таборуваннях, обмін студентами з України, фінансова і моральна опіка над новоствореним дитячим хором „Поліфонія". Крім многогранної праці, треба з признанням відзначити: вже попередні два роки 1989 і 1990, відбуто дві матуральні забави майже всіх українських Курсів Українознавства на оселі „Київ", що є значним успіхом у єднанні нашої молоді. Там вони одержували дипломи, там вони побачили своїх друзів з інших курсів, побачили, що їх є так багато, що свого українства таки треба триматись, а тим більше, що між ними були їхні батьки, родина, представники українського зорганізованого життя на чолі з нашими владиками і представниками урядових шкільних чинників та понад 500 тисяч учасників. Вони раділи своїми досягненнями, спільно забавлялися і до своїх дипломів додавали ще один „предмет" єдності української молоді. Звіт не бувби повний, якщо б його не доповнити такими цифрами: за три роки Шкільна Рада КУК в Торонто видала на потреби шкільництва молоді 278,000 долярів. Як багато у нас таких організацій в праці для молоді?

Такий звіт, який перевірила Контрольна Комісія, а З. Маєвська підтвердила його правдивість з внеском уділити абсолюторії уступаючій управі з подякою, був ентузіястично прийнятий голосуванням і оплесками, а голова зборів зробив, одноголосно зборами підтверджений, внесок, щоб голову Шкільної Ради Любу Зараску наділити Почесною грамотою КУК на святкуваннях 22 січня.

Номінаційна комісія після затвердження протоколу попередніх зборів запропонувала нову управу Шкільної Ради КУК в Торонто, яку одноголосно обрано. Головою знову обрана Люба Зараска.

По виборі нової управи з привітом і ґратуляціями для новопереобраної голови Люби Зараски і цілої управи звернувся голова відділу КУК інж. Ярослав Соколик. Він підкреслив активну і успішну працю Шкільної Ради тепер і з переконанням, що буде вона проходити ще краще, бо одним з найголовніших завдань української спільноти на іміґрації є належне релігійне і національне виховання.

В тому часі в товаристві Тані Онищук на залю нарад увійшла Ірина Калинець — депутат Верховної Ради України, начальник Львівського обласного управління освіти і колишній в'язень большевицьких концтаборів, яку привітав голова президії зборів, вказавши на її велику активність і працю у подіях, що відбуваються тепер в Україні і просив до слова, а учасники зборів привітали її бурхливими оплесками. З питомою їй енерґією, глибокими думками, реалістичним підходом до обставин в Україні та переконанням, що Україна маршує, хоч ще не по гладкій дорозі, до повного визволення. Вона зупинилась над проблемами освіти, мови, шкіл, підручників та правдивого національного виховання. Зі словом про українське шкільництво виступила активна працівниця, поетеса, секретарка СКВОР Леся Храплива-Щур, а з новими плянами дальшої праці Шкільної Ради поділилась з учасниками зборів новопереобрана голова Люба Зараска. Оба виступи і викладені у них думки і пляни праці знайшли повне схвалення загальних зборів. Закриваючи їх голова президії В. Дідюк щиро подякував за активну участь в них, дискусію і рішення та побажав новообраній голові і цілому складові нової управи найкращих успіхів у дальшій праці належного виховання нашої молодої зміни, до дальшої праці на славу Бога і добро української спільноти в Канаді.

Н. Н.

ЗАКЛИК

Визвольна боротьба нашого народу за свою волю і самостійну державу, в якій лише український народ був би господарем на своїй і своїх предків землі, залишила нам світлу історичну спадщину з тих часів, в яких вояки українських армій і формацій в тяжких боях давали доказ світові, що український народ хоче жити вільним життям у своїй самостійній державі і є до цього життя зрілий.

Нині в нашім ріднім краю наш народ веде вперту і важку боротьбу з ворогами нашої державности і старається всіми силами відбудувати і відродити до життя ту світлу історичну спадщину визвольної боротьби, яку він у глибині свого серця схоронив від ворожого знищення в роках свого вікового поневолення і того варварського геноциду, яким ворог віками наш народ винищував.

Національна совість нашого народу і його любов до своєї народної спадщини, навіть в десятиліттях найжорстокіших знущань ворога над народом, не давали народові забути про те, що найціннішою спадщиною його визвольної боротьби є українські інваліди цієї боротьби, історичні спомини якої нині оживляють теперішній рух національного відродження України.

Та сучасна дійсність в Україні спрямувала зусилля колишніх вояків визвольної боротьби та зусилля активістів національного відродження України розпочати заходи, відібрати від ворожих сатрапів колишні здобутки комбатантських традицій та комбатантське майно тими традиціями збудоване та повернути народові його пієтизм до культу пам'яток визвольної національної боротьби, яку вороги України віками оплюгавлювали своїми вульгарними лайками та злобним фальшуванням історії.

Щоб заплановану в краю працю можна виконати, Суспільна Служба Комбатантів мусить комбатантам і активістам національного відродження фінансово допомогти.

У зв'язку з цим Суспільна Служба Комбатантів проголошує листопад місяцем Українських Воєнних Інвалідів і організує в тому місяці листопадову збірку на Листопадовий Національний Дар українським воєнним інвалідам, щоб дати можливість українському громадянству щедрими датками на фонд допомоги допомогти комбатантам в краю відбудувати ті колишні надбання комбатантських традицій, які наші вороги знищили та зорганізувати в краю допомогову систему борцям за волю України так, як вона діяла перед Другою світовою війною.

Перші заходи в тих справах вже зроблено, а на дальшу поміч край чекає. Пам'ятаймо, що довоєнні надбання комбатантської допомогової системи допомогла комбатантам розбудувати наша зарібкова еміґрація своїми тяжко заробленими центами. Не простила б нам історія цього великого гріху, коли б ми матеріяльно не підтримали зусиль комбатантів бодай ревіндикувати від ворожого визвольній справі режиму тих цінностей, які народ зберіг своїми великими жертвами крові і життя у найтемніші історичні ночі нашого народу.

Тож не забуваймо свого почесного національного обов'язку і зложім щедрі датки в цій листопадовій збірці, щоб дати можливість Суспільній Службі Комбатантів допомогти нашим борцям за волю і державність народу на нових боєвищах фронту створеного походом народу до волі і державности. Свої щедрі датки проситься пересилати на адресу: Social Service of the Ukrainian Veterans 1321 Lindley Ave. Philadelphia, Pa. 19141, та складати на листи збірщикам комбатантських організацій.

Управа Суспільної Служби Комбатантів у ЗСА

Наші...

(Закінчення зі стор. 2)

самостійної України загальноприйнятною. В умовах відсутности свободи Рух давав можливість активним громадянам боротися за втілення в життя тих добрих, офіційних гасел, які партократія завжди плодила в достатній кількості, але ніколи не збиралася виконувати.

Учора Верховна Рада скасувала статтю ч. 6 конституції УССР, що узаконювала диктатуру Комуністичної партії. Від учорашнього дня на Україні починається узаконене існування політичних партій і поступове утвердження багатопартійної системи. Зникає підстава для страху і кожна людина зможе точніше визначити свою політичну лінію і приєднатися до тої політичної партії, яка найбільше відповідає її світогляду. Люди не задовольнятимуться дуже широкою програмою Руху і відходитимуть від нього до інших партій. І це нормальний процес.

Але позаяк свідомість широких мас відстає від розвитку подій у централях політичного життя, то в найближчий час Рух ще відіграватиме надзвичайно важливу ролю і в спаралізованих комуністичною бюрократією глибинних районах, буде й далі піонером залучення людей до активної дії.

Провід УРП вважає, що УРП не повинна втручатися структурно до будь-якого об'єднання, але ми вступаємо за активізацію діяльности всіх демократичних сил і за постійний обмін інформацією, координацією дій і проведення різноманітних спільних просвітянських культурно-виховних та інших заходів.

Предметом особливої уваги УРП і Руху в найближчий час має стати проблема допомоги робітникам у створенні незалежних профспілок. Необхідно викривати гру партапарату, що під виглядом створення незалежних профспілок намагається створювати новий варіянт своїх прислужників. Українській робітничій клясі необхідна своя незалежна організація для захисту власних інтересів. Незалежні профспілки усунуть КПУ з системи виробництва і прискорять загально-національний рух до свободи.

Розширюймо мережу незалежних профспілок УРП, Руху, демократичної партії, інших партій і готуймося до нових мітинґів, демонстрації, походів голодівок, страйків і ми прискоримо день свободи України, а разом з нею і піднесення матеріяльного достатку до створення нормальних умов для вільного життя. Україна — велика країна і своїми зусиллями ми мусимо вивести її на світову арену в рівень, з іншими цивілізованими націями.

Комуністичний наступ скоро видихнеться, бо не може брехня перемогти правду.

Народ, що відчув запах свободи, не повернеться в рабство.

Надія, що відчула наближення своєї державної незалежности, принаду свободи, не зупиниться на півдорозі і ніякі російські шовіністи не зупинять її. Хай же Господь прискорить блаженний день свободи!

В ІНТЕРВ'Ю Бі-Бі-Сі американський адмірал Джін Ларок **передбачив**, що у війні з Іраком може загинути від 20 до 30,000 американських військовослужбовців, але не виключено, що ця кількість досягне 40,000. Американські сили будуть готові до воєнних дій до половини листопада — початку грудня, однак атака реальна лише в першій половині лютого 1991 року. Адмірал впевнений, що З'єднані Стейти переможуть, але для цього треба буде до шести місяців. „Ми знали небагато про Близький Схід, посилаючи туди військо, і вважали, що вигнати з Кувайту Саддама Гуссейна досить легко. Але коли ми ознайомилися з ситуацією, то зрозуміли, що потребуємо більшої кількости вояків", — зауважив адмірал Ларок в радіоінтерв'ю.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Філядельфія. — Тут в неділю, 4-го листопада, о год. 4-ій по полудні в Українському Освітньо-Культурному Центрі відбудеться Листопадова академія. Учасниками програми будуть: Тарас Чорновіл, народний депутат Львівської Обласної Ради та редактор „Молодої України", співочий ансамбль „Гайдамаки", Лариса Байрамова, челістка, лавреат республіканського конкурсу ім. М. Лисенка в Києві, Леся Рудий, акомпаньямент, Н. У. Рідна Школа, рецитація та український хор під мистецьким керівництвом Ігоря Кушніра, акомпаньямент Ірина Пелех-Зварич.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

Московський Патріярх також виступив на телевізії й звинуватив у сутичках протилежну сторону.

Президія Верховної Ради України призначила дві парляментські комісії для розслідування цього конфлікту.

Тим часом стало відомо що в Дніпропетровському 27-го жовтня на міському базарі невідомі особи вже продавали „книжки споживача", оформлені за всіма правилами, з печатками і підписами. Ціна їх вдвічі більша вартости купонів.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Польський СК — 1:1

В п'ятій рунді розгривок за чемпіонат півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи Ню Джерзі, що пройшли в неділю, 28-го жовтня ц. р., „Ч. Січ" закінчила ремісом 1:1. У звітовій зустрічі з польськими футболістами „Січовики" мали ігрову перевагу, одначе суперники, що мають в складі досвідчених колишніх професіоналів, вміло маневрували й успішно ліквідували ряд критичних ситуацій під власними воротами. В 20-ій хвилині, коли господарі захопились черговою атакою, м'яч перехопив оборонець гостей, перекинув правому криловому, який в свою чергу провів його кілька метрів і з далекої віддалі несподівано післав в сітку воріт „Ч. Січі". Після цього ґоля „Січовики" продовжували домінувати в грі і в 29-ій хвилині Олесь Василак здобув з правильної позиції вирівняння 1:1, одначе суддя помилково і проти рішення лінійного судді його не признав, вказуючи на „офсайд". В 35-ій хвилині гостям щасливо допоміг стовб воріт поляків від якого відбився м'яч із сильного стрілу нового напасника „Ч. Січі" Томи Гадаша. Образ гри не змінився і після перерви. „Січовики продовжували переважати, створюючи добрі можливості до здобуття ґолів, але рутиновані гості в останню мить рятували ситуацію, бажаючи втримати перевагу цим єдиним ґолем. В 65-ій хвилині м'яч вдруге в цій зустрічі, цим разом із стрілу Наполі, замість в сітку вдарив у поперечку. Остаточно „Січовики" вирівняли з карного стрілу у 85-ій хвилині, коли суддя за дотик рукою оборонцем гостей м'яча на карному полі, признав карний стріл, що його успішно виконав Гадаший. Склад „Ч. Січі" в грі: Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, П. Паливода, Погода, Олью, Наполі, Даник, Рамірез, Гадаший, Василак, Голубець, Торій. Провідник і тренер Михайло Паливода.

Р. Матківська перемогою закінчила тенісовий сезон

В суботу, 27-го жовтня відбулися тенісові розгривки за міжгруповий чемпіонат Шкільної атлетичної асоціяції Ню Джерзі, в яких учасницею із середньої школи Мілбирн була чолова тенісистка „Ч. Січі" Роксана Матківська. В дорозі до півфіналу Роксана перемогла Енн Бенедетто 6:2, 6:0 і пізніше Еймі Чодікофф вислідом 6:4, 6:0. В півфіналі стейту Матківська елімінувала чергову суперницю школи Гаддонфілд Сару Бартлетт 6:0, 6:0, одначе всі інші тенісистки її дружини зазнали поразок і цим самим Роксана була змушена закінчити передчасно цьогорічний тенісовий сезон середніх шкіл, який для неї був останнім. В наступному сезоні Роксана буде вже виступати в коледжовому тенісі, крім виступів в тенісовій ланці „Ч. Січі". Роксана є теж кандидаткою до збірної тенісу УСЦАК, що в червні в 1991 році відбуде поїздку в Україну.

(от)

УСК Ню Йорк — „Блю Енджелс" — 0:3

В неділю, 28-го жовтня, обидві дружини УСК відбули свої чергові змагання за чемпіонат II-ої дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку на виїзді з лідером „Блю Енджелс". В цій зустрічі господарі виявили свою вищість, вони в більшості володіли м'ячем, а напад вдало проводив офензивні акції, завдаючи обороні і воротареві УСК багато праці. До перерви господарі вели 1:0. Після відпочинку на початку суперники піднесли вислід 2:0 з карного стрілу, а пізніше встановили кінцевий рахунок 3:0. Треба відмітити, що і наші футболісти створили декілька нагод до здобуття ґолів, одначе, **як в попередніх виступах, не дописав напад в якому бракує ефективних стрільців.**

Успішно продовжує сезон II-га дружина, яка і де від перемоги до перемоги і нині займає в показнику табелі ігор перше місце. В звітовій зустрічі наша дружина перемогла резерву „Блю Енджелс" вислідом 3:1.

С. К.

СК СУМ „Крилаті" — „Салерно" СК — 0:2

Були це змагання за чашу „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ" в яких II-га дружина „Крилатих" зазнала поразки 0:2 і цим самим відпала від дальших ігор.

СК СУМ „Крилаті" — Йонкерс Спортінґ СК — 2:0

В неділю, 21 жовтня, I-ша дружина „Крилатих" здобула чергову перемогу за чемпіонат I-ої дивізії „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ" з клюбом Йонкерс Спортінґ СК — 2:0. Після тієї перемоги футболісти „Крилатих" займають в показнику табелі ігор середнє місце. II-га дружина зазнала поразки в ліґових змаганнях з клюбом „Арантес" вислідом 0:2.

Київська „Спортивна Газета" про голодівку студентів

„Помолітеся за нас!" — під цим заголовком у числі з 18 жовтня появилася нотатка і коротеньке інтерв'ю, що його провела спеціяльна кореспондентка О. Шарпанська, такого змісту: „За голодних і ситих, радикалів і консерваторів. Хай Бог дасть нам усім сили бути терплячими і терпимими. Я дитина застою. Народжена на початку 60-их, вірила в справедливий устрій нашого життя... Але відчуття несвободи, якоїсь внутрішньої скутості й досі шарудить у душі. Гальмуючи рішучість та сміливість у ситуаціях, коли саме ці якості необхідно виявити. Тому, скажу відверто, не знаю, що б говорила своїй доньці, якби вона вирішила взяти участь у політичному голодуванні... З моїх ровесників виросли скептики. Ми мало віримо у швидкі й радикальні зміни на краще. Та хочеться, щоб люди жили по-людському, щоб моя маленька донька не була обдурена державою... І вчинок студентів народжує надію, що так воно й буде, бо так мусить бути. Сьогодні я вперше зблизька побачила обличчя та очі голодуючих. Вони сумні, хворі. Лише звістка про те, що Масол усе-таки подає у відставку, викликала легкий спалах в очах і вимучену посмішку. — Я припиняю голодування за вимогою лікарів, сказав мені тернопільчанин Сашко (прізвище назвати не захотів), студент Львівського політехнічного інституту. — А скільки ви голодуєте, запитала Шарпанська?

— З другого жовтня. — Батьки знають про ваш вчинок? Як вони до цього ставляться?

— Так, вони знають. Тепер батьки мене підтримують. А раніше в нас були деякі політичні розходження, та зараз усе змінилося...

— Як ви гадаєте, чи всі ваші вимоги будуть виконані?

— Вимоги будуть виконані. Але не в тому вигляді, в якому ми їх подавали, — це вже відповідає представник прес-центру голодуючих студентів Сергій Башук. — Скажімо, Закон про проходження військової служби на території України буде прийнятий із зауваженням: на добровільних засадах юнаки можуть служити в армії й поза межами республіки... — Як довго ви ще протримаєтеся? — Гадаю, наметове містечко простоїть ще недовго. Стан здоров'я багатьох студентів викликає занепокоєння. Адже з 2-го жовтня голодують майже 30 чоловік. Усього ж голодують десь 160 добровольців.

— Це правда, що серед голодуючих найбільше представників Західньої України?

— Загалом так. Бо викладачі й керівництво вузів не чинять перешкод у прагненні студентів приїхати до Києва. Молодь зі Сходу готова приєднатися до нас, але за це їм загрожує виключення з інститутів чи інших навчальних закладів. Мене вразило стривоження життя наметового „острова". В його центрі немає руху, панує спокій, нехороший спокій... А на „узбережжі" вирують пристрасті: лунають слова підтримки, прокльони, благословіння..

Отець Ярослав Лесів, сестри Пресвятої родини Андрея Стецевич та Юліяна Гошовська з Болехова Івано-Франківської области (представники греко-католицької церкви) привезли студентам гроші — пожертвування віруючих і благословіння. Отець Ярослав має досвід політичного голодування. — Тринадцять років провів я у неволі. Двісті днів голодував (мене штучно годували). Тому звертаюся до цих дітей не лише із словом Божим, а й передаю власний досвід політичної боротьби. Місце церкви у наші дні тут, де люди страждають і борються за справедливість, добро, загальний мир... Людська хвиля б'є у берег наметового „острова".

Помолітеся, отче Ярославе, святі сестри, за нас грішних і праведних, правих і винуватих. Помолітеся, щоб мир і спокій прийшли на землю України, бо тільки за цих умов можна вирішувати найскладніші питання нашого життя, — закінчила О. Шарпанська.

Бендерська...

(Закінчення зі стор. 2)

розгублені, розкрадені і втрачені національно-історичні вартості знову в її власність. Ювілей став лиш початком цієї епохальної праці, яку в наслідок віковихлихоліть і занедбань доводиться надробити нашому й наступним поколінням. Це не одноразове завдання, а постійний процес, що йому не буде кінця, бо національне життя, в якому народ падає і встає, кінця не має.

Перед нами праця, як і перед наступними за нами поколіннями. Коли ми започаткували Тисячоліття поверненням Україні її втрачених історичних матеріялів, то сьогодні радіємо отриманням на власність нашого народу загубленої перлини — „Бендерської конституції" гетьмана Пилипа Орлика.

Гарвардський Проєкт — це народна колективна вартість; це спільне зусилля передусім найбільш активних у цій ділянці наукових сил, а також тисяч наших патріотичних громадян, які своїми щедрими пожертвами уможливлюють такі досягнення. На плечах тих тисяч свідомих громадян лежить тягар матеріяльного забезпечення видання численних томів нашої національної метрики, і тим самим виправлення історіографічних неточностей, учинених у попередніх періодах. Три томи Орликіяни у корпусі „Гарвардського Проєкту" уфундував Український Народний Дім в Елізабеті, Ню Джерзі, за що цій інституції належиться признання та велика подяка.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА КУЗАН, член УНС Відд. 233-го „Молодечий Відділ" в Лорейн, Огайо померла 24-го серпня 1990 року на 95-му році життя. Нар. 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку дочку Софію. Похорон відбувся 27-го серпня 1990 року на цвинтарі „Кальварія" в Лорейн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Тетяна Сілецька, секр.

СТЕФАН ПАЛІЙ, член УНС Відділу 318-го ім. св. Ольги в Нортгемптоні, Па. помер 13-го жовтня 1990 року на 65-му році життя. Нар. 28-го березня 1925 року в Нортгемптоні, Па. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку синів Стефана й Івана та дочку Сузен. Похорон відбувся 17-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ГЕЛЕН ҐУРНІК, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., померла 9-го вересня 1990 року на 65-му році життя. Нар. 22-го квітня 1925 року в Перт Амбою, Н.Дж. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку сестру Роз Ґурнік, племінників і племінниць. Похорон відбувся 12-го вересня 1990 року на укр. цвинтарі „Вознесіння" у Вудбридж, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

МИХАЙЛО ГРИНЧУК, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана в Гартфорді, Конн. помер 4-го липня 1990 року на 67-му році життя. Нар. 23-го березня 1923 року в Гартфорді, Конн. Членом УНС став 1983 року. Залишив у смутку маму, дочку з мужем і двоє внуків та двох братів. Похорон відбувся в суботу 7-го липня 1990 року на укр. кат. цвинтарі в Ґлестонберґі, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

ІВАН МИХАЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімер, Н.Й., помер 28-го вересня 1990 року на 67-му році життя. Нар. 1923 року в Геркімер, Н.Й. Членом УНС став 1984 року. Залишив у смутку брата Михайла з дружиною Ольгою, сестру Марію з мужем Семеном і племінника. Похорон відбувся 1-го жовтня 1990 року на цвинтарі укр. прав. церкви св. Марії в Геркімер, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ВАСИЛЬ СЛИВІНСЬКИЙ, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. помер на 91-му році життя. Нар. 1899 року в Тисмениці, Станиславівська об. Зах. Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку сина Тараса з дружиною Марією, дочку Евгенію Рудик з мужем Матвієм, внуків Христину Ковінько, Романа Сливінського з дружиною Садосою, двох внуків на Україні і шість правнуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 6-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

ІВАН ГАВРИШ, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж. помер 4-го вересня 1990 року на 70-му році життя. Нар. 13-го квітня 1920 року в Перт Амбою, Н.Дж. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дві сестри — Анну Довган і Доротею Гайнс, племінника Дуґласа Довгана, племінницю Дарію Сапп і одного внука. Похорон відбувся на цвинтарі „Вознесіння" у Вудбридж, Н.Дж

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ФРЕДЕРІК ЗОК, член УНС Відд. 56-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілінґ, Ва. помер 7 вересня 1990 року на 57-му році життя. Нар. 1-го листопада 1932 року у Йорквілл, Огайо. Залишив у смутку маму Катерину Зок, сестру Рут Райт, брата Джов Зок, дружину Бонну Зок, дочку Катерину Вілліямс, сина Фредерика мол., внуків Шеннон і Ґаррет Зок. Тіло спалене товариством Телофейз Сосаєті.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро С. Когут, секр.

ОСИП СОХОР, член УНС Відд. 368-го ім. М. Лисенка в Маямі, Фла, помер 3-го липня 1990 року на 78-му році життя. Нар. 1912 року в селі Пониква, повіт Броди, Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньки Зеню й Лесю з мужами, троє внуків, ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні. Похорон відбувся 7-го липня 1990 року в Укр. Національному Мавзолею у Вашінґтоні, Д.К.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ГАВРИЛЮК, член УНС Відд. 170-го Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Сиґі, Н.Дж. помер 5-го жовтня 1990 року на 77-му році життя. Нар. 1913 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Галину, доньку Марію Ґордон з мужем Сидней, доньку Ліду-Тамару і внука Андрія. Похорон відбувся 10-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Вол. Білик, секр.

КАТЕРИНА ГАДЗІЦКА, член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й. померла 30-го травня 1990 року на 94-му році життя. Нар. 19-го березня 1896 року в Австрії. Членом УНС стала 1930 року. Залишила у смутку синів Йосифа Петра і внуків: Івана, Шарон Россепло і Ґейл Карлсон. Похорон відбувся 2-го червня 1990 року на цвинтарі св. Бонавентури в Аллеґені, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія І. Гнатик, секр.